EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 4.11.2021
COM(2021) 672 final

2021/0350 (NLE)

Ettepanek:

**NÕUKOGU OTSUS**

**Maailma Kaubandusorganisatsiooni 12. ministrite konverentsil Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta**

# SELETUSKIRI

## 1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse nõukogu otsust, millega määratakse kindlaks Maailma Kaubandusorganisatsiooni 12. ministrite konverentsil liidu nimel võetav seisukoht seoses mitme otsuse kavandatava vastuvõtmisega. Käesolev ettepanek hõlmab järgmisi valdkondi:

1. Kalandustoetused
2. Kaubandus ja tervishoid
3. COVID-19 pandeemia ja muude pandeemiate tingimustes intellektuaalomandiõigustega seotud meetmed, nagu on sätestatud intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingus
4. Läbipaistvuse parandamine põllumajanduses
5. Siseriiklikud põllumajandustoetused
6. Riigivaru loomine toiduainetega kindlustamiseks
7. Ekspordipiirangud põllumajanduses, sealhulgas Maailma Toiduprogrammi vabastus ekspordipiirangutest
8. Ekspordikonkurents põllumajanduses
9. Turulepääs põllumajanduses
10. Põllumajanduse erikaitsemehhanism
11. Põllumajandussaaduste tariifikvootide haldamise käitusleppe läbivaatamine (Bali tariifikvoote käsitlev otsus)
12. Puuvill
13. Vähim arenenud riigid ning eri- ja diferentseeritud kohtlemine
14. Teavitamine
15. Kaubandusküsimused

## 2. ETTEPANEKU TAUST

### 2.1. Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamisleping („WTO asutamisleping“)

Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingu (edaspidi „WTO asutamisleping“) eesmärk on saavutada lepingu preambulis nimetatud eesmärgid. Leping jõustus 1. jaanuaril 1995.

Euroopa Liit on lepingu osaline[1]. Kõik 27 liikmesriiki on samuti lepingu osalised. Maailma Kaubandusorganisatsioon võib otsuseid vastu võtta WTO asutamislepingus sätestatud korras.

### 2.2. Maailma Kaubandusorganisatsiooni ministrite konverents

Ministrite konverents on WTO kõrgeim otsuseid tegev organ, mis tuleb kokku vähemalt kord kahe aasta jooksul. Praktikas võetakse otsused vastu konsensuse alusel.

[1] Nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsus 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994) (EÜT L 336, 23.12.1994, lk 1).

Ministrite konverentsi järgmine kohtumine toimub Šveitsis Genfis (30. november – 3. detsember 2021).

### 2.3. WTO ministrite konverentsi kavandatavad aktid

3. detsembril peaks WTO 12. ministrite konverents vastu võtma mitu otsust, mis käsitlevad järgmist:

1. Kalandustoetused
2. Kaubandus ja tervishoid
3. COVID-19 pandeemia ja muude pandeemiate tingimustes intellektuaalomandiõigustega seotud meetmed, nagu on sätestatud intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingus
4. Läbipaistvuse parandamine põllumajanduses
5. Siseriiklikud põllumajandustoetused
6. Riigivaru loomine toiduainetega kindlustamiseks
7. Ekspordipiirangud põllumajanduses, sealhulgas Maailma Toiduprogrammi vabastus ekspordipiirangutest
8. Ekspordikonkurents põllumajanduses
9. Turulepääs põllumajanduses
10. Põllumajanduse erikaitsemehhanism
11. Bali tariifikvoodi otsuse läbivaatamine
12. Puuvill
13. Vähim arenenud riigid ning eri- ja diferentseeritud kohtlemine
14. Teavitamine
15. Kaubandusküsimused

## 3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Käesoleva ettepaneku eesmärk on võimaldada ELil ühineda WTOs võimaliku konsensusega kavandatavate õigusaktide vastuvõtmisel ministrite konverentsil.

Kuigi veel ei ole selge, kas ja kuivõrd WTO liikmed konsensuse saavutavad, tuleb nõukogul ELi poolt WTO 12. ministrite konverentsil võetav seisukoht ELi toimimise lepingu[2] artikli 218 lõike 9 alusel ette kindlaks määrata.

Tuleb märkida, et ELi seisukohta toetada elektroonilise edastuse tollimaksumoratooriumi pikendamist ning 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe XXIII artikli lõike 1 punktides b ja c ettenähtud liiki kaebuste (mitterikkumise ja muude olukordadega seotud kaebused) moratooriumi pikendamist ei lisata käesolevasse ettepanekusse, kuna nõukogu 27. novembri 2015. aasta otsuses (EL) 2015/2236 on sätestatud, et seda saab teha tähtajatult.

Käesolev ettepanek hõlmab järgmisi küsimusi, milles võidakse otsuseid teha:

---

[2] Kui konsensus vormistatakse vastupidi ootustele WTO asutamislepingut muutvas rahvusvahelises lepingus või teatavate WTO liikmete vahel sõlmitud rahvusvahelises mitmepoolses lepingus, teeks komisjon ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 alusel vajalikud ettepanekud pärast seda, kui WTO 12. ministrite konverents või asjaomased WTO liikmed on aktid vastu võtnud ja need on WTO 12. ministrite konverentsi jooksul allakirjutamiseks avatud.

- **Kalandustoetused:** Mitmepoolse kokkuleppe saavutamine teatavate kalandustoetuste kaotamise eeskirjade kohta on ette nähtud ÜRO kestliku arengu eesmärgi nr 14 alaeesmärgiga nr 6 (edaspidi „eesmärk nr 14.6“), milles riigipead leppisid kokku 2015. aastal, ja WTO ministrite 13. detsembri 2017. aasta otsusega (WT/MIN(17)/64). Läbirääkimised käivad ja EL peaks toetama kokkulepitud tulemust.

- **Kaubandus ja tervishoid:** Kaubandus- ja tervishoiuküsimusi käsitlevad arutelud algasid WTOs (WTO/GC/223) 2020. aastal sama aasta 24. novembril esitatud 13 sarnase mõtteviisiga riigi („Ottawa rühm“) ettepanekuga leppida kokku kaubanduse ja tervishoiu algatuses, et reageerida praegustele ja tulevastele pandeemiatele. EL oli üks algatuse algsetest esitajatest, kes pakkus välja mitmeid meetmeid, mis käsitlesid eelkõige ekspordipiiranguid, kaubandust hõlbustavaid meetmeid ja suuremat läbipaistvust. Samuti innustati ettepanekuga WTOd tegema kriisivalmiduse valdkonnas tihedamat koostööd teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega. Aja jooksul suurenes kaastoetajate arv 26ni. 15. juulil 2021 esitati WTOle muudetud ettepanek nõukogu ülddeklaratsiooni eelnõu kohta (WT/GC/W/823), milles käsitletakse kaubanduspoliitilist reageerimist COVID-19 pandeemiale ja vastupidavuse suurendamist tulevaste pandeemiate suhtes. EL peaks toetama selle valdkonna potentsiaalseid eesmärke seoses ekspordipiirangute, kaubandust hõlbustavate meetmete, suurema läbipaistvuse ja muude elementidega, mis sisalduvad viimases nõukogu ülddeklaratsiooni eelnõu ettepanekus. See võib hõlmata ka 12. ministrite konverentsi järgset WTO tööprogrammi, mille eesmärk oleks suurendada liikmete vastupidavust tulevastele pandeemiatele.

- **Intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingus sätestatud intellektuaalomandiga seotud meetmed COVID-19 pandeemia ja muude pandeemiate korral:** Need läbirääkimised on osa WTOs käimasolevatest aruteludest selle üle, kuidas kaubandussüsteem saaks parandada COVID-19 vaktsiinide ja ravimeetodite kättesaadavust kogu maailmas. Mitu WTO liiget esitas 21. mail 2021 WTO TRIPS-nõukogule teatise muudetud ettepanekuga erandi tegemiseks teatavatest intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu COVID-19 ennetamist, tõkestamist ja ravi käsitlevatest sätetest (IP/C/W/669/Rev.1). EL esitas 4. juunil 2021 WTO peanõukogule teatise COVID-19 kriisis vajalike kiireloomuliste kaubanduspoliitika meetmete kohta (WT/GC/231) ja teatise „COVID-19 kriisi vajalikud kiireloomulised kaubanduspoliitilised meetmed: intellektuaalomand“ WTO TRIPSi nõukogule (IP/C/W/680). 18. juunil 2021 esitas EL WTO TRIPSi nõukogule teatise, mis sisaldas deklaratsiooni eelnõu intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu ja rahvatervise kohta pandeemia tingimustes (IP/C/W/681). Deklaratsiooni eelnõu eesmärk on selgitada või hõlbustada intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingus sätestatud sundlitsentside süsteemi kasutamist, et muuta see pandeemia tingimustes võimalikult tõhusaks. Arvestades selle küsimuse tähtsust, peaks EL toetama tulemust kooskõlas eespool nimetatud ELi teatistega. Samal ajal peaks ELi nimel võetav seisukoht olema piisavalt paindlik, et võtta arvesse käimasoleva tekstipõhise protsessi dünaamilist olemust, sealhulgas seoses ministrite konverentsil kasutatava vahendiga. Eelkõige peaks EL olema jätkuvalt valmis aktsepteerima muid elemente, mille eesmärk on tõhustada või lihtsustada intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingus sätestatud olemasolevate paindlikkusmeetmete kasutamist COVID-19 pandeemia, muude pandeemiate või muude rahvatervisega seotud äärmiselt pakiliste asjaolude korral, mille kohta teised WTO liikmed võivad ettepanekuid teha.

- **Läbipaistvuse parandamine põllumajanduses:** EL usub kindlalt, et 12. ministrite konverentsi otsuse aluseks võiks olla tema ettepanek (JOB/AG/213) võtta vastu ministrite otsus põllumajanduse läbipaistvuse parandamise kohta, mille kaastoetajad on Kanada, Jaapan ja Ameerika Ühendriigid. Ettepanek sisaldab ideid läbipaistvuse parandamiseks põllumajanduse kõigis valdkondades. See on 12. ministrite konverentsi jaoks oluline algatus, sest pandeemia tõttu on jälle ilmnenud vajadus põllumajandustoetuste ja kaubanduse suurema läbipaistvuse ja prognoositavuse järele. See algatus võiks olla oluline osa toiduga kindlustatuse tegevuskavast, mida WTO peadirektor peab 12. ministrite konverentsi prioriteediks.
- **Siseriiklikud põllumajandustoetused:** Läbirääkimised kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetuste üle põhinevad WTO põllumajanduslepingu artiklil 20 ja on hõlmatud Doha arengukavaga seotud volitustega, nagu on ette nähtud ministrite konverentsi 14. novembri 2001. aasta Doha deklaratsioonis (WT/MIN(01)/DEC/1). Kuna seisukohad läbirääkimistel võivad lahkneda, näeb EL võimaliku tulemusena 12. ministrite konverentsi järgset tööprogrammi kaubandust moonutava siseriikliku toetuse reformimiseks.
- **Riigivaru loomine toiduainetega kindlustamiseks:** Läbirääkimiste tulemusel soovitakse leppida kokku nn püsivas tulemuses, mis täidaks eesmärki, mis nähti ette Balil toimunud WTO ministrite konverentsi 7. detsembri 2013. aasta otsuses toiduga kindlustatuseks riigivaru loomise kohta (WT/MIN(13)/38-WT/L/913), nii nagu seda on tõlgendatud WTO peanõukogu 27. novembri 2014. aasta otsuses (WT/L/939). Seda eesmärki korrati Nairobi ministrite 19. detsembri 2015. aasta otsuses (WT/MIN(15)/44-WT/L/979). See küsimus võib olla osa siseriiklikku toetust käsitlevast tööprogrammist.
- **Ekspordipiirangud põllumajanduses:** Läbirääkimised ekspordipiirangute üle põllumajanduses, sealhulgas Maailma Toiduprogrammi vabastus ekspordipiirangutest, on näidanud, et suur osa WTO liikmetest toetab lubadust mitte kehtestada selliseid piiranguid humanitaareesmärkidel tehtavatele ostudele. Arvestades küsimuse olulisust, peaks EL jätkuvalt toetama ettepanekut võtta selles küsimuses vastu ministrite otsus, mis võiks olla 12. ministrite konverentsi toiduga kindlustatuse paketi oluline element. EL peaks toetama kokkulepitud tulemust.
- **Ekspordikonkurents põllumajanduses:** Kuigi me näeme vajadust parandada nii läbipaistvust kui ka ekspordikonkurentsi põhimõtteid, näitavad läbirääkimised, et huvi on piiratud. Siiski on mõningane võimalus, et 12. ministrite konverentsiga läbipaistvus paraneb. EL lisas sellega seoses mitu ideed meie kaastoetatavasse ettepanekusse (JOB/AG/213) võtta vastu ministrite otsus läbipaistvuse parandamise kohta põllumajanduses. Ka ekspordikonkurentsi valdkonnas toimub Nairobi ekspordikonkurentsi käsitleva otsuse (WT/MIN(15/45)) iga kolme aasta järel läbivaatamine korralises põllumajanduskomitees, nagu on ette nähtud selle otsuse punktis 5. Eesmärk on vaadata läbi otsuses sisalduvad põhimõtted. Lepiti kokku, et läbivaatamine lükatakse edasi järgmiseks põllumajanduskomisjoni koosolekuks 2022. aasta märtsis. Selline kokkulepe võib vajada ministrite tasandi otsust 12. ministrite konverentsil. EL toetab seda edasilükkamist.
- **Turulepääs põllumajanduses:** Arutelud põllumajanduses turulepääsu käsitlevate läbirääkimiste üle on näidanud, et lähiajal ei ole WTOs tariifide vähendamise üle peetavate läbirääkimiste taaselavdamiseks mingit huvi ega realistlikku võimalust. Mõned WTO liikmed on siiski teinud ettepanekuid, mille eesmärk on pärast 12. ministrite konverentsi alustada läbirääkimisi, näiteks ettepanek tariifide lihtsustamise

valdkonnas, mis sisaldab väärtuselise tollimaksu ekvivalentide arvutusi. EL peab turulepääsu puhul ainsaks võimalikuks tulemuseks läbipaistvuselemente. See peaks hõlmama Austraalia, Brasiilia, Kanada ja Ukraina ettepanekut (JOB/AG/212) kohaldatavate tariifimuudatuste läbipaistvuse kohta ja seoses teelolevate kaupade tariifse klassifitseerimisega, mida EL toetab. EL peaks toetama kokkulepitud tulemust.

- **Põllumajanduse erikaitsemehhanism:** Kuna liikmete seisukohad on erinevad ja nad ei ole piisavalt kaasatud, ei ole 12. ministrite konverentsil tulemusi oodata. Sellest hoolimata on ELil huvi tagada, et ühtse järelevalvemehhanismi üle ei peetaks läbirääkimisi eraldiseisva elemendina, vaid osana laiematest turulepääsu käsitlevatest läbirääkimistest.

- **Bali tariifikvoodi otsuse läbivaatamine:** Arutelud põllumajanduslepingu artiklis 2 määratletud põllumajandustoodete tariifikvoote käsitlevate sätete käsitusleppe (WT/MIN(13)/39, WT/L/914) läbivaatamise üle peaksid jõudma tulemuseni 31. detsembriks 2021. Ameerika Ühendriikide ja arengumaade alakasutuse mehhanismist vabastamise otsuse praegune ebavõrdne katvus ei ole vastuvõetav. Arvestades, et arutelud toimuvad korralises põllumajanduskomitees, on võimalik, et ministrite tasandi tulemuse asemel kaalutakse üldnõukogu tasandi tulemuste kasutamist. EL peaks toetama kokkulepitud tulemust.

- **Puuvill:** Kuna seisukohad läbirääkimistel võivad lahkneda, on 12. ministrite konverentsi kõige tõenäolisem tulemus mõningane läbipaistvuse paranemine. EL lisas puuvillavaldkonda hõlmava läbipaistvusidee meie kaastoetatavasse ettepanekusse (JOB/AG/213) võtta vastu ministrite otsus läbipaistvuse parandamise kohta põllumajanduses.

- **Vähim arenenud riigid ning eri- ja diferentseeritud kohtlemine:** Eri- ja diferentseeritud kohtlemist käsitlevate sätete üle peetavad läbirääkimised on osa Doha arengukavast ja WTO 12. ministrite konverentsi võimalik tulemus võib olla kehtivate sätete selgitamine või täiendav eri- või diferentseeritud kohtlemine vähim arenenud riikidele ja võimalik, et ka teistele haavatavatele WTO liikmetele. Arvestades küsimuse olulisust, peaks EL toetama kokkulepitud tulemust.

- **Teavitamine:** Pidades silmas vajadust parandada läbipaistvust ja kehtivate teavitamisnõuete järgimist, esitas EL ettepaneku võtta vastu üldnõukogu otsus menetluste kohta, millega suurendatakse läbipaistvust ja parandatakse teavitamisnõuete täitmist vastavalt WTO lepingutele (JOB/GC/204/Rev.7). Läbirääkimised käivad ja EL peaks toetama kokkulepitud tulemust.

- **Kaubandusküsimused** Püüdes tõhustada WTO korraliste nõukogude ja komiteede tööd, eelkõige seoses kaubandusküsimustega, esitas EL WTO-le ettepaneku üldnõukogu otsuse kohta, mis käsitleb menetlussuuniseid WTO kaubandusküsimustega tegelevatele nõukogudele ja komiteedele (WT/GC/W/777/Rev.6). Läbirääkimised käivad ja EL peaks toetama kokkulepitud tulemust.

Kuna läbirääkimised kõigi eespool nimetatud elementide üle on praegu käimas, eeldab komisjon, et nõukogu võtab vastu otsuse läbirääkimiste tulemusi käsitleva ELi seisukoha kohta siis, kui asjaomaste tekstidega seotud olukord on ministrite konverentsi ajal selgeks saanud.

Algatus on täielikult kooskõlas poliitikavaldkonnas kehtivate õigusnormidega. Sarnaseid otsuseid on ette valmistatud eelmisteks WTO ministrite konverentsideks, sealhulgas viimati 2017. aastal toimunud WTO 11. ministrite konverentsiks.

## 4. ÕIGUSLIK ALUS

### 4.1. Menetlusõiguslik alus

*4.1.1. Põhimõtted*

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et võetakse vastu otsused, millega kehtestatakse „*lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku*“.

Mõiste „*õigusliku toimega aktid*“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „*võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu*“.[3]

*4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhtumil*

WTO ministrite konverents on WTO asutamislepinguga loodud organ, millel on WTO lepingu artikli IV lõike 1 kohaselt pädevus võtta vastu otsuseid kõigis mitmepoolsete kaubanduslepingutega hõlmatud küsimustes, sh õigusliku toimega otsuseid.

Eespool osutatud kavandatud aktid on õigusliku toimega aktid, kuna need võivad mõjutada liidu õigusi ja kohustusi.

Kavandatavate õigusaktidega ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

### 4.2. Materiaalõiguslik alus

*4.2.1. Põhimõtted*

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning ühte neist võib pidada peamiseks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus, nimelt peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav materiaalõiguslik alus.

*4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhtumil*

Kavandatud aktide peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga, kuna Doha arengukavas käsitletud küsimusi puudutavad võimalikud otsused kuuluvad sellesse valdkonda.

Kavandatava otsuse materiaalõiguslik alus on seega ELi toimimise lepingu artikkel 207.

### 4.3. Kokkuvõte

Ettepanekus esitatud otsuse õiguslik alus peaks seega olema ELi toimimise lepingu artikkel 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

---

[3] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

2021/0350 (NLE)

Ettepanek:

# NÕUKOGU OTSUS

## Maailma Kaubandusorganisatsiooni 12. ministrite konverentsil Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Liit sõlmis Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamist käsitleva Marrakechi lepingu (edaspidi „WTO leping“) 22. detsembril 1994 nõukogu otsusega 94/800/EÜ[4] ning see jõustus 1. jaanuaril 1995.

(2) WTO asutamislepingu artiklite IV:1 ja IX:1 kohaselt võib Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) ministrite konverents vastu võtta otsuseid konsensuse alusel.

(3) WTO ministrite konverents võib 30. novembrist kuni 3. detsembrini 2021 toimuval 12. istungil võtta vastu otsuseid, mis käsitlevad kalandustoetusi, kaubandust ja tervishoidu, COVID-19 pandeemia ja muude pandeemiate tingimustes intellektuaalomandiõigustega seotud meetmed, nagu on sätestatud intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingus, läbipaistvuse parandamist põllumajanduses, siseriiklikke põllumajandustoetusi, riigivaru loomist toiduga kindlustamiseks, ekspordipiiranguid põllumajanduses, sealhulgas Maailma Toiduprogrammi vabastust ekspordipiirangutest, ekspordikonkurentsi põllumajanduses, turulepääsu põllumajanduses, põllumajanduse erikaitsemehhanismi, Bali tariifikvootide läbivaatamist (Bali tariifikvoote käsitlev otsus), puuvilla, vähim arenenud riike ning eri- ja diferentseeritud kohtlemist, teavitamist ja kaubandusküsimusi.

(4) On asjakohane määrata kindlaks WTO ministrite konverentsil liidu nimel vastu võetav seisukoht, sest otsused on liidu jaoks siduvad.

(5) Kalandustoetuste üle peetavad läbirääkimised on osa Doha arengukavast ning need määratleti prioriteedina ÜRO kestliku arengu eesmärgi nr 14 alaeesmärgiga nr 6 (edaspidi „eesmärk nr 14.6“), milles riigipead leppisid kokku 2015. aastal, ja WTO ministrite 13. detsembri 2017. aasta otsuses (WT/MIN(17)/64). Arvestades küsimuse olulisust kaubanduse ja säästva arengu jaoks ning asjaolu, et liit on olnud üks esitajaid, peaks liit toetama kokkulepitud lahendust.

(6) Kaubandus- ja tervishoiuküsimusi käsitlevad arutelud algasid 2020. aastal WTOs (WTO/GC/223) 24. novembril 2020 esitatud 13 sarnase mõtteviisiga riigi (nn Ottawa rühm) ettepanekuga saavutada kokkulepe kaubanduse ja tervishoiu algatuses praegustele ja tulevastele pandeemiatele reageerimiseks. EL oli üks algatuse algsetest

[4] EÜT L 336, 23.12.1994, lk 1.

esitajatest. 15. juulil 2021 esitati WTOle muudetud ettepanek nõukogu ülddeklaratsiooni eelnõu kohta (WT/GC/W/823), milles käsitletakse kaubanduspoliitilist reageerimist COVID-19 pandeemiale ja vastupidavuse suurendamist tulevaste pandeemiate suhtes. Arvestades küsimuse olulisust, peaks liit toetama lahendust selles valdkonnas.

(7) Läbirääkimised intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingus sätestatud intellektuaalomandiga seotud meetmed pandeemia, sealhulgas COVID-19 pandeemia tingimustes on osa WTOs käimasolevatest aruteludest selle üle, kuidas kaubandussüsteem saaks parandada COVID-19 vaktsiinide ja ravimeetodite kättesaadavust maailmas. Mitu WTO liiget esitas 21. mail 2021 WTO TRIPS-nõukogule teatise muudetud ettepanekuga erandi tegemiseks teatavatest intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu COVID-19 ennetamist, tõkestamist ja ravi käsitlevatest sätetest (IP/C/W/669/Rev.1). Liit esitas 4. juunil 2021 WTO peanõukogule teatise COVID-19 kriisis vajalike kiireloomuliste kaubanduspoliitika meetmete kohta (WT/GC/231) ja teatise „COVID-19 kriisi vajalikud kiireloomulised kaubanduspoliitilised meetmed: intellektuaalomand“ WTO TRIPSi nõukogule (IP/C/W/680). EL esitas 18. juunil 2021 WTO TRIPSi nõukogule teatise koos deklaratsiooni eelnõuga intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu ja rahvatervise kohta pandeemia tingimustes (IP/C/W/681), mille eesmärk on selgitada või hõlbustada intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingus sätestatud sundlitsentsimise süsteemi kasutamist, et muuta see pandeemia tingimustes võimalikult tõhusaks. Arvestades selle küsimuse tähtsust, peaks liit toetama lahendust kooskõlas eespool nimetatud ELi teatistega. Samal ajal peaks ELi nimel võetav seisukoht olema piisavalt paindlik, et võtta arvesse käimasoleva tekstipõhise protsessi dünaamilist olemust, sealhulgas seoses ministrite konverentsil kasutatava vahendiga. Eelkõige peaks EL olema jätkuvalt valmis aktsepteerima muid elemente, mille eesmärk on tõhustada või lihtsustada intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingus sätestatud olemasolevate paindlikkusmeetmete kasutamist COVID-19 pandeemia, muude pandeemiate või muude rahvatervisega seotud äärmiselt pakiliste asjaolude korral, mille kohta teised WTO liikmed võivad ettepanekuid teha.

(8) Läbirääkimised läbipaistvuse suurendamise üle läbiva teemana põllumajanduses on COVID-19 pandeemia ajal pälvinud uut tähelepanu, kuna see aitab hoida kaubavood avatuna. Läbipaistvus on oluline element põllumajanduslepingust tulenevate järelevalvekohustuste täitmisel, läbirääkimiste käigus ning õiglaste, tõhusate ja vastupidavate põllumajandusturgude ja põllumajandustoodetega kauplemise tagamisel. Võttes arvesse küsimuse olulisust, on liit koos Kanada, Jaapani ja Ameerika Ühendriikidega teinud ettepaneku võtta vastu ministrite otsus põllumajanduse läbipaistvuse parandamise kohta (JOB/AG/213) ning seetõttu peaks liit toetama kokkulepitud lahendust.

(9) Läbirääkimised kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetuste üle põhinevad WTO põllumajanduslepingu artiklil 20 ja on hõlmatud Doha arengukavaga seotud volitustega, nagu on ette nähtud ministrite konverentsi 14. novembri 2001. aasta Doha deklaratsioonis (WT/MIN(01)/DEC/1). Kuna seisukohad läbirääkimistel võivad lahkneda, näeb EL võimaliku tulemusena 12. ministrite konverentsi järgset tööprogrammi kaubandust moonutava siseriikliku toetuse reformimiseks. Arvestades küsimuse olulisust, peaks liit toetama kokkulepitud tulemust.

(10) Läbirääkimiste tulemusel soovitakse leppida kokku nn püsivas tulemuses, mis täidaks eesmärki, mis nähti ette Balil toimunud WTO ministrite konverentsi 7. detsembri 2013. aasta otsuses toiduga kindlustatuseks riigivaru loomise kohta (WT/MIN(13)/38-

WT/L/913), nii nagu seda on tõlgendatud WTO peanõukogu 27. novembri 2014. aasta otsuses (WT/L/939). Seda eesmärki korrati Nairobi ministrite 19. detsembri 2015. aasta otsuses (WT/MIN(15)/44-WT/L/979). Arvestades küsimuse olulisust, peaks liit toetama kokkulepitud tulemust. See küsimus võib olla osa siseriiklikku toetust käsitlevast tööprogrammist.

(11) Läbirääkimised ekspordipiirangute üle põllumajanduses, sealhulgas Maailma Toiduprogrammi vabastus ekspordipiirangutest, on näidanud, et suur osa WTO liikmetest toetab lubadust mitte kehtestada selliseid piiranguid humanitaareesmärkidel tehtavatele ostudele. Arvestades ministrite otsuse ettepanekut selles küsimuses ja asjaolu, et see on 12. ministrite konverentsi toiduga kindlustatuse paketi oluline element, peaks liit toetama kokkulepitud tulemust.

(12) Käimas on Nairobi ekspordikonkurentsi käsitleva otsuse (WT/MIN(15/45) põhimõtete iga kolme aasta järel toimuv läbivaatamine korralises põllumajanduskomitees, nagu on ette nähtud selle otsuse punktis 5. Lepiti kokku, et läbivaatamine lükatakse edasi järgmiseks põllumajanduskomisjoni koosolekuks 2022. aasta märtsis. Selline kokkulepe võib vajada ministrite tasandi otsust 12. ministrite konverentsil. EL toetab seda edasilükkamist. Lisaks on arutelud näidanud liikmete teatavat huvi ekspordikonkurentsi läbipaistvuse parandamise vastu. EL lisas sellega seoses mitu ideed oma kaastoetatavasse ettepanekusse (JOB/AG/213) võtta vastu ministrite otsus läbipaistvuse parandamise kohta põllumajanduses. Arvestades, et liit on olnud üks ettepaneku esitajatest, peaks ta toetama kokkulepitud tulemust.

(13) Arutelud põllumajanduses turulepääsu käsitlevate läbirääkimiste üle on näidanud, et lähiajal ei ole WTOs tariifide vähendamise üle peetavate läbirääkimiste taaselavdamiseks mingit huvi ega realistlikku võimalust. Mõned WTO liikmed on siiski teinud ettepanekuid, mille eesmärk on pärast 12. ministrite konverentsi alustada läbirääkimisi, näiteks ettepanek tariifide lihtsustamise valdkonnas, mis sisaldab väärtuselise tollimaksu ekvivalentide arvutusi. EL peab turulepääsu puhul ainsaks võimalikuks tulemuseks läbipaistvuselemente. See peaks hõlmama Austraalia, Brasiilia, Kanada ja Ukraina ettepanekut (JOB/AG/212) kohaldatavate tariifimuudatuste läbipaistvuse kohta ja seoses teelolevate kaupade tariifse klassifitseerimisega, mida EL toetab. Liit peaks toetama kokkulepitud tulemust.

(14) Arutelud põllumajanduse erikaitsemehhanismi üle on jätkunud vastavalt esitatud ettepanekutele ja Nairobi ministrite konverentsi otsusele (WT/MIN(15)/43 – WT/L/978). Kuna liikmete seisukohad on erinevad ja nad ei ole piisavalt kaasatud, ei ole 12. ministrite konverentsil tulemusi oodata. Sellest hoolimata on ELil huvi tagada, et põllumajanduse erikaitsemehhanismi üle ei peetaks läbirääkimisi eraldi. Seega peaks liit toetama põllumajanduse erikaitsemehhanismi käsitlevat tulemust üksnes juhul, kui see on osa laiematest turulepääsu käsitlevatest läbirääkimistest.

(15) Arutelud põllumajanduslepingu artiklis 2 määratletud põllumajandustoodete tariifikvoote käsitlevate sätete käsitusleppe (WT/MIN(13)/39, WT/L/914) läbivaatamise üle peaksid jõudma tulemuseni 31. detsembriks 2021. Ameerika Ühendriikide ja arengumaade alakasutuse mehhanismist vabastamise otsuse praegune ebavõrdne katvus ei ole vastuvõetav. Arvestades, et arutelud toimuvad korralises põllumajanduskomitees, on võimalik, et ministrite tasandi tulemuse asemel kaalutakse üldnõukogu tasandi tulemuste kasutamist. Liit peaks toetama kokkulepitud tulemust.

(16) Puuvilla käsitlevad arutelud on jätkunud ministrite Balil tehtud puuvilla käsitleva otsuse (WT/MIN(13)/41 – WT/L/916) punktides 5, 6 ja 7 ning ministrite Nairobis tehtud puuvilla käsitleva otsuse (WT/MIN(15)/46 – WT/L/981) lõikes 14 sätestatud

raamistikus. Kuna seisukohad läbirääkimistel võivad lahkneda, võiks 12. ministrite konverentsi kõige tõenäolisem tulemus olla mõningane läbipaistvuse paranemine. Liit peaks toetama kokkulepitud tulemust.

(17) Eri- ja diferentseeritud kohtlemist käsitlevate sätete üle peetavad läbirääkimised on osa Doha arengukavast ja WTO 12. ministrite konverentsi võimalik tulemus võib olla kehtivaid sätete selgitamine või täiendav eri- või diferentseeritud kohtlemine vähim arenenud riikidele ja võimalik, et ka teistele haavatavatele WTO liikmetele. Arvestades küsimuse olulisust, peaks liit toetama kokkulepitud tulemust.

(18) Peanõukogus on käimas arutelud teavitamise kohta seoses ettepanekutega võtta vastu üldnõukogu otsus menetluste kohta, millega suurendatakse läbipaistvust ja parandatakse teavitamisnõuete täitmist vastavalt WTO lepingutele (JOB/GC/204/Rev.7). Arvestades, kui oluline on suurendada läbipaistvust ja parandada olemasolevate teavitamisnõuete täitmist, ning pidades silmas liidu rolli ettepaneku ühe esitajana, peaks liit toetama selles valdkonnas kokkulepitud tulemust,

(19) Peanõukogus on käimas arutelud kaubandusküsimuste üle seoses otsusega WTO kaubandusküsimustega tegelevatele nõukogudele ja komiteedele antavate menetlussuuniste kohta (WT/GC/W/777/Rev.6). Arvestades, kui oluline on tõhustada WTO korraliste nõukogude ja komiteede tööd, eelkõige seoses kaubandusküsimustega ja liidu rolliga ühe ettepaneku esitajana, peaks liit toetama selles valdkonnas kokkulepitud tulemust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

WTO 12. ministrite konverentsil liidu nimel võetav seisukoht on järgmine:

ühineda WTO liikmete saavutatava konsensusega, et võtta vastu otsused, mis käsitlevad kalandustoetusi, kaubandust ja tervishoidu, COVID-19 pandeemia ja muude pandeemiate tingimustes intellektuaalomandiõigustega seotud meetmed, nagu on sätestatud intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingus, läbipaistvuse parandamist põllumajanduses, siseriiklikke põllumajandustoetusi, riigivaru loomist toiduainetega kindlustamiseks, ekspordipiiranguid põllumajanduses, sealhulgas Maailma Toiduprogrammi vabastust ekspordipiirangutest, ekspordikonkurentsi põllumajanduses, turulepääsu põllumajanduses, põllumajanduse erikaitsemehhanismi, Bali tariifikvootide läbivaatamist (Bali tariifikvoote käsitlev otsus)[5], puuvilla, vähim arenenud riike ning eri- ja diferentseeritud kohtlemist, teavitamist ja kaubandusküsimusi.

*Artikkel 2*

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel*
*eesistuja*

[5] Võttes arvesse WTO lepingu artikli IV lõike 2 teist lauset, hõlmab see WTO liikmete võimalikku konsensust seoses põllumajanduslepingu artiklis 2 määratletud põllumajandussaaduste tariifikvootide haldamise käsitusleppe läbivaatamist (WT/MIN(13)/39, WT/L/914) (Bali tariifikvoote käsitlev otsus) käsitleva otsuse vastuvõtmisega peanõukogu istungil.